

Notulen van de vergadering van de Ministerraad op 17 aug. 1962

*'s Middags aangevangen na afloop van vergadering van de Ministerraad van het Koninkrijk, Trêveszaal.

Aanwezig: De Minister-President De Quay en de Ministers Beerman, Klompé, Korthals, Luns (punten 2 t/m 10), De Pous, Veldkamp en Visser (afwezig zijn de Ministers Van Aartsen, Cals, Marijnen, Toxopeus en Zijlstra).

Voorts zijn aanwezig de Staatssecretarissen Bot, Calmeyer en De Jong.

Secretaris: J. Middelburg.

2. Buitenlands beleid

b. *Nieuw-Guinea* (Zie notulen MR 15 augustus 1962 en notulen RMR 17 augustus 1962, punten 2 en 4.)

Staatssecretaris *De Jong* geeft de Raad de laatste inlichtingen die omtrent de militaire activiteit van Indonesië zijn ontvangen.

11. Ingekomen stukken en mededelingen

a. *Welzijnszorg militairen op Nieuw-Guinea*

De *Minister-President* heeft Generaal-Majoor Mante, voorzitter van het Nationaal Thuisfront Nieuw-Guinea, op bezoek gehad. Deze deelde mede, dat in verband met de overeenkomst met Indonesië de activiteit van het particuliere comité zou aflopen. Intussen waren de particuliere bijdragen echter tot nihil teruggelopen, terwijl toezeggingen van belangrijke bedragen waren ingetrokken. In verband daarmee verzocht hij een bijdrage van de overheid om het werk tot een goed einde te kunnen brengen. Minister *Visser* acht het fundamenteel onjuist als de staat een bijdrage zou moeten geven. De staat vervult zijn plichten ten aanzien van de militairen in Nieuw-Guinea uitstekend. Minister *De Pous* staat eveneens afwijzend tegenover dit verzoek. Staatssecretaris *Calmeyer* sluit zich bij het oordeel van Minister *Visser* aan; de dienst welzijnszorg van Defensie heeft deze taak goed vervuld. De *Minister-President* zal Generaal Mante nog eens laten komen.

c. *Stoffelijke resten van gesneuvelden* (Nota van de Minister van Defensie d.d. 14 augustus 1962, nr. 82/62.)

Minister *Visser* geeft een korte toelichting op zijn brief van 14 augustus, waarin de gedachte is neergelegd om de militaire slachtoffers van Nieuw-Guinea op rijkskosten in Nederland te herbegraven.

Staatssecretaris *De Jong* had aanvankelijk ook de neiging in deze richting te gaan, maar bij nader inzien acht hij dit vooral met het oog op de consequenties niet juist. De nieuwe gedragslijn wordt op grond van drie overwegingen verdedigd. In de eerste plaats de emotionele sfeer, in de tweede plaats het kleine aantal gesneuvelden op Nieuw-Guinea en in de derde plaats de afgrendeling tot dit kleine aantal. Wat het eerste argument betreft merkt spreker op, dat de gevoelens, die ten aanzien van de gesneuvelden bestaan, door persorganen zijn misbruikt. Wat het kleine aantal gesneuvelden betreft zegt spreker, dat er zeven gesneuvelden zijn, maar er zijn ook militairen op Nieuw-Guinea omgekomen door ongelukken met vuurwapens en in het verkeer. Het verschil met de gesneuvelden spreekt niet voor de familie van de betrokkenen. Bovendien zijn er ook politieambtenaren omgekomen en militairen, voordat Indonesië tot zijn infiltraties overging. Op de begraafplaats in Hollandia liggen wel 100 militairen begraven. Deze begraafplaats is goed gelegen en een passende rustplaats voor de stoffelijke resten van deze militairen. Wat het derde

argument betreft vreest spreker, dat de overbrenging van de stoffelijke resten naar Nederland niet tot Nieuw-Guinea beperkt zal blijven. Men zal hetzelfde vragen voor de zes militairen, die met een vliegtuigramp in Goa zijn omgekomen en daar zijn begraven. Verder moet men denken aan Korea en Indonesië. Spreker zou daarom aan de oude - en ook internationaal gevolgde - richtlijn willen vasthouden, dat de staat der Nederlanden zijn dienaren begraaft in het land waar zij gestorven zijn. Als men hieraan vasthoudt, zal het ereveld op Nieuw-Guinea aan de Oorlogsgravenstichting, die van Binnenlandse Zaken subsidie ontvangt, overgedragen kunnen worden. Deze stichting zal eventueel de stoffelijke resten naar Nederland over kunnen brengen.

Staatssecretaris *Calmeyer* is het maar ten dele eens met Staatssecretaris De Jong. Hij wijst erop, dat Nederlandse officieren, die in krijgsgevangenschap zijn omgekomen, door de Oorlogsgravenstichting naar Nederland zijn gebracht. Spreker stelt voor over dit punt eerst het advies van de Oorlogsgravenstichting te vragen. Hij zou de gesneuvelden op Nieuw-Guinea op rijkskosten naar Nederland willen overbrengen.

Minister *De Pous* is van oordeel, dat Staatssecretaris De Jong een fraaie oplossing voor deze gevoelige zaak heeft voorgesteld. De *Minister-President* stelt na enige verdere discussie voor de gedachte van Staatssecretaris De Jong (de staat begraaft de gesneuvelden op de plaats waar zij omgekomen zijn en draagt het graf over aan de Oorlogsgravenstichting) te aanvaarden, met de toevoeging, dat de subsidie aan de Oorlogsgravenstichting in verband hiermede zo nodig herzien zou moeten worden. De *Raad* verklaart zich hiermede akkoord, waarbij Staatssecretaris *Calmeyer* laat aantekenen, dat hij het hier niet mede eens is.

- - -